

gen, thans hun kracht verloren hebben. Niet op grond van de straftheorie van den psychologischen dwang wordt thans de regel aanbevolen. Ook niet op grond van over-dreven vereering voor de wet, als ware alleen zij met gezag bekleed, als kon alleen aan haar onderwerping betoond worden. Evenzoo is de trias-leer van haar luister beroofd. Maar behoud van den regel beteekent niet, dat de theorie van Montesquieu, Rousseau of Feuerbach gehuldigd wordt. Wat beslissend is, zijn niet de motieven, die anderhalve eeuw geleden golden. Het gewicht der beweegredenen, die heden gelden, moet den doorslag geven.

En dan moet tegenover de bewering, dat thans de regel, als dan tegen willekeur, als waarborg voor rechtszekerheid, niet meer noodig is, met klem worden gehandhaafd, dat zijn behoud noodzakelijk is.

Niet zoozeer ter voorkoming van willekeur in den laagsten zin, van op aanzien des persoons berustende ira et studium. Daartegen kan een behoorlijk procesrecht waarborg bieden. De hoofdvraag is of aan den rechter mag worden overgelaten om de grenzen van het strafbaar onrecht te verplaatsen, om te antwoorden op de vraag: wanneer is strafrechtelijke repressie, het gebruik van het scherpste zwaard der Overheid, noodig? Het antwoord op die vraag hangt af van het oordeel omtrent aard en doel en mogelijkheden der straf, omtrent de grens tusschen recht en onrecht, omtrent ernst en gevaarlijkheid van bepaalde soorten van onrecht, omtrent de mogelijkheid om op andere wijze aan bepaald onrecht een einde te maken. Velerlei politieke beslissingen kunnen worden gevraagd, afhangend van de diepste beginselen van staatsbestuur. Ten aanzien van die beginselen moet een Regeering een oordeel hebben; de keuze der regeeringsbeginselen is een van de belangrijkste voorwerpen van den politieken strijd, van den partijstrijd. Maar de rechter staat buiten die keuze. Op zijn oordeel omtrent wat al of niet gestraft moet worden, een oordeel zoo dikwijls van eminent politieken aard, blijve een beroep achterwege. Zulks te meer, waar zijn beslissing steeds in